

Salgın Döneminde Bir Başarı Öyküsü

Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Deneyimi

A Success Story in the Outbreak

Süleyman Demirel University School of Medicine Experience

Giray Kolcu* (ORCID:0000-0001-8406-5941)

Sadettin Demir*(ORCID:0000-0002-5805-5974)

Mukadder İnci Başer Kolcu *(ORCID:0000-0002-2996-7632)

Kanat Gülle*(ORCID:0000-0002-9337-8962)

Tolga Atay*(ORCID: 0000-0002-1429-9109)

Alim Koşar*(ORCID: 0000-0003-1996-4654)

* Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, Isparta, Türkiye.

Sorumlu Yazar: Giray Kolcu, E-Posta: giraykolcu@gmail.com

Özet

COVID-19 salgın süreci ile birlikte Yükseköğretim Kurulu (YÖK) başkanlığı tarafından 23.05.2020 tarihinde yükseköğretimde örgün eğitime ara verilmiş ve uzaktan öğretim süreci başlatılmıştır. Fakültemiz COVID-19 salgını sürecinde tüm unsurların önerilerinin değerlendirilerek eğitim programının organize edildiği bir süreç yürütmüştür. Teorik eğitimler için MOODLE öğrenme yönetim sistemi ve ADOBE CONNECT yazılımı ile uzaktan öğretime başlamıştır. Fakültemiz bu süreçte 1763 öğrenci, 199 eğitmen ile 115 ders, 1217 kaynak, 674 canlı ders, 399 saat ders kaydı gerçekleştirmiştir. Uygulamalı eğitimler

bir sonraki eğitim-öğretim dönemi içerisinde “telafi eğitimi” olarak planlanmıştır. Fakültemiz 96 online sınav gerçekleştirmiştir. Salgın döneminde Fakültemiz Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı sistemin sürekli monitorizasyona ve programın değerlendirilmesine odaklanmıştır ve fakülte yönetimine süreç ile ilgili düzenli ve sürekli bilgi aktarımında bulunmuştur. Fakültemizde COVID-19 süreci başarı ile yönetilmiş ve tüm iç paydaşlar tarafından büyük memnuniyet ile sürdürülmüştür. Bu memnuniyette iyi planlama, sürekli değerlendirme, esnek yönetim anlayışı, özveri ve adanmışlığın ön planda olduğu kanaatindeyiz.

Abstract:

With the COVID-19 outbreak, the Higher Education Council has suspended formal education in higher education on 23.05.2020 and the distance education process has been initiated. Our faculty evaluated the suggestions of all elements during the COVID-19 outbreak and organized the training program. For theoretical training, it started distance education with MOODLE learning management system and ADOBE CONNECT software. During this period, our faculty recorded 1763 students, 199 instructors, 115 lessons, 1217 resources, 674 live lessons, 399 hours of lessons. Applied trainings are planned as "remedial education" in the next academic year. Our faculty has conducted 96 online exams. During the epidemic period, the Department of Medical Education and Informatics focused on the continuous monitoring of the system and the

Künye: Kolcu G, Demir S, Başer Kolcu MI, Gülle K, Atay T, Koşar A. Salgın Döneminde Bir Başarı Öyküsü- Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Deneyimi Tıp Eğitimi Dnyası. 2021;20(60-1):5-10

evaluation of the program and provided regular and continuous information about the process to the faculty management. In our faculty, the COVID-19 process has been successfully managed and continued with great satisfaction by all internal stakeholders. We believe that good planning, continuous evaluation, flexible management approach, dedication and dedication are at the forefront in this satisfaction.

Giriş

COVID-19 salgını tüm dünyada tıp eğitiminde tartışmalara yol açmıştır (1). Tıp eğitimi veren kurumlar bu süreçte hem eğitimin devam ettirilmesi hem de salgın ile mücadeleye katkı için çözümler üretmeye çalışmaktadır (2). COVID-19 salgını süreci ile birlikte Yükseköğretim Kurulu (YÖK) başkanlığı tarafından 23.05.2020 tarihinde yükseköğretimde örgün eğitime ara verilmiş ve uzaktan öğretim süreci başlatılmıştır (3). Bu kapsamda uzaktan öğretim ve ölçme değerlendirme yöntemlerine geçiş önerilmiştir.

Fakültemizin Süreç Yönetimi

Fakültemiz COVID-19 salgını sürecinde üniversite rektörlüğünün, fakülte yönetiminin, Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalının, kurulların, koordinatörlüklerin, öğretim üyelerinin, öğrencilerin ve Tıp Eğitimi Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğinin (TEPDAD) önerilerinin değerlendirilerek eğitim programının organize edildiği bir süreç yürütmüştür. Fakültemizde öncelikle YÖK kararı doğrultusunda örgün eğitime ara verilmiş ardından ivedilikle salgın dönemi ve sonrası eğitim programının yeni yaklaşım ve stratejilerin belirlenmesi sürecine başlanmıştır. Hem öğretim sürecinde hem de ölçme değerlendirmedeki bu ani değişimin yönetilebilmesi için fakülte yönetimi, eğitim öğretim koordinatörlükleri, Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı arasında düzenli ve

sürekli çevrimiçi toplantılar yapılarak koordinasyon ve eşgüdüm sağlanmıştır. Bu toplantılar sonucunda üç ana ilke belirlenmiş ve yol haritası çizilmiştir. Bu ilkeler; birinci olarak öğrencilerin güvenliğinin sağlanması, ikinci olarak öğretim üyelerinin eğitim yükünün azaltılarak sağlık hizmet sunumuna katkı sağlanması ve üçüncü olarak gerek pandeminin bireysel ve toplumsal sağlık üzerine yarattığı kaygı ve endişeler gerekse eğitim sürecindeki belirsizliklerin yarattığı kaygı ve endişelerden öğrencilerin korunması, öğrenci motivasyonunun ve öğretim sürecinin organize edilmesidir.

Üniversite yönetimi, Fakülte yönetimi, Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı, Öğretim üyeleri, Öğrenciler ve Sivil Toplum Kuruluşları gibi paydaşların görüşleri sürecin yönetimini kolaylaştırmış ve dolayısıyla memnuniyetin yüksek olmasına katkı sağlamıştır.

Ana ilkelerimiz ve hedeflerimiz doğrultusunda bazı uygulamalar gerçekleştirilerek eğitim ve öğretim süreci mümkün olduğunca kesintisiz devam ettirilmiştir.

Uygulamalar

Altyapı çalışmaları:

Fakültemiz 01.01.2019 tarihinden itibaren UTEAK tarafından akredite olduğu için eğitim öğretim ile ilgili kurulları aktif olarak çalışmaktaydı, pandemi döneminde kurullar alanları ile ilgili çalışmaya devam etmiştir. Yüz yüze eğitimin çevrim içi eğitime evrilmesi gerekliliği ile çalışmalara başlanılmıştır. Sürecin başlangıcında eğitim eşitliğinin sağlanabilmesi ve kesintisiz sağlanabilmesi için gerekli ihtiyaç analizi yapılmıştır. Öğrencilerin çevrim içi ortamlara ulaşmalarını değerlendirebilmek için öğrencilerle bir çalışma yürütülmüştür. Bu anket çalışması sonucunda herhangi bir öğrencinin çevrim içi ortamları kullanma konusunda sorun yaşamadıkları tespit edilmiştir. Benzer şekilde

öğretim üyeleri ile koordinatörler aracılığıyla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve teknik alt yapı ile ilgili değerlendirmelerde bulunulmuştur. Yapılan gereksinim belirleme çalışmaları neticesinde fakültemize bağlı araştırma ve uygulama hastanesi içerisinde yer alan küçük grup eğitim salonlarından 3 tanesi bilgisayar destekli eğitim ortamına dönüştürüldü. Bu sınıf içerisinde donanımlı bir bilgisayar ve ses sistemi kuruldu.

Teorik eğitimler için Ölçme Değerlendirme Kurulunun önerisi ile öğretim sürecinin uzaktan yürütülmesi için fakültemizde 2016 yılından itibaren kullanılmakta olan MOODLE öğrenme yönetim sistemi pandemi döneminde de kullanılmaya devam etmiştir (4). ÖYS'ye ilave olarak senkron ve asenkron ders anlatımına imkan veren ADOBE CONNECT yazılımı entegre edilerek 06/04/2020 tarihinde uzaktan öğretime başlamıştır (5). Bu iki uygulama ile öğrencilerle öğrenme kaynakları paylaşılmış, sınıf dersleri uzaktan ortama taşınmış ve geribildirimleri alınmıştır. Fakültemizde bu süreçte öğretim elemanlarına anında teknik destek hizmeti sunarak öğretim elemanlarının sisteme entegrasyonunu sağlamıştır. Benzer şekilde öğrencilerimiz ile iletişim olanaklarının artırılması ve destek sağlanması amacıyla çeşitli sosyal medya iletişim araçlarında resmi hesaplar oluşturulmuş ve öğrencilerimiz ile devamlı ve sürekli iletişim halinde olmuştur. Bu destek sistemi hem öğrencilerde memnuniyet oluşturmuştur. Hem de öğrenci ile fakülte arasındaki etkileşimi güçlendirmiştir.

Teorik Eğitimler:

Fakültemiz bu süreçte 6 Nisan 2020 tarihinde uzaktan öğretime geçmiştir (6). Bu süreçte ülkemizdeki diğer fakülteler ile uyumlu olarak teorik derslerin neredeyse tamamı uzaktan öğretimde açılmıştır. Ülkemizde tüm yükseköğretimde uzaktan öğretime açılan derslerin %22'sinde canlı sınıf uygulamasının gerçekleştirildiği süreçte fakültemizde

06.04.2020- 31.08.2020 tarihleri arasında 1763 öğrenci, 199 eğitimci ile 115 ders, 4 webinar, 1 genel bilgilendirme forumu, 1217 kaynak, 674 canlı ders, 399 saat ders kaydı gerçekleştirilmiştir. Canlı ders uygulaması sonrasında ders öğrenme yönetim sistemine aktarılmış ve öğrencini erişimine açılmıştır. Bu uygulamalar öğrenci memnuniyetine yansımıştır.

Uygulamalı Eğitimler

Uygulamalı eğitimler bir sonraki eğitim-öğretim dönemi içerisinde "telafi eğitimi" olarak planlanmıştır. Son sınıf öğrencileri için kalan 2 aylık süre tamamen COVID-19 ile ilişkili uzaktan öğretime ayrılmış ve mezuniyetlerinden sonra sağlık hizmet sunumuna hazırlanmaları sağlanmıştır.

Ölçme Değerlendirme

Fakültemiz 15.04.2020 tarihinde ile beyin cerrahi ve acil tıp stajı (çoktan seçmeli yazılı sınav) sınavları ile çevrimiçi ölçme değerlendirme sürecine başlamıştır ve 15.04.2020-31.08.2020 tarihleri arasında 96 online sınav (78 çoktan seçmeli çevrimiçi sınav, 3 açık uçlu yazılı sınav, 15 online sözlü sınav) gerçekleştirmiştir. Öğrenciler sistemin ölçme değerlendirmeye katkısını ve ölçme değerlendirme uygulamalarından memnuniyetini ifade etmiştir.

Uygulamaların monitorizasyonu: Salgın döneminde Fakültemiz Tıp Eğitimi ve Bilişimi Ana Bilim Dalı sistemin sürekli monitorizasyona ve programın değerlendirilmesine odaklanmıştır ve fakülte yönetimine süreç ile ilgili düzenli ve sürekli bilgi aktarımında bulunmuştur.

Bu kapsamda öğrencilerin öğrenme yöntemi sistemine karşı durumlarının tespiti için Öğrenme Yönetim Sistemi Kabul Ölçeği ile "COVID-19 Salgınında Uzaktan Öğretime Geçişin Değerlendirilmesi", öğrencilerin süreçten memnuniyetinin değerlendirilmesi için "Uzaktan Öğretim Memnuniyet Ölçeği",

öğrenmenin gerçekleşmesinin değerlendirilmesi için “Çevrimiçi Çoktan seçmeli ölçüm araçlarının genellenebilirlik kuramı ile değerlendirilmesi” çevrimiçi ölçme değerlendirme sisteminin değerlendirilmesi için “Çevrimiçi Ölçme Değerlendirme Uygulamalarının Değerlendirilmesi” ve COVID-19 salgını sonrası öğrencilerin psikolojik durumlarının değerlendirilmesi için “Tıp Fakültesi Öğrencilerinde COVID-19’un Psikolojik Etkileri” başlıklı çalışmalar yapılmıştır.

Tartışma

Salgın sürecinde yapılan çalışmaların sonuçları değerlendirildiğinde:“COVID-19 Salgınında Uzaktan Öğretime Geçişin Değerlendirilmesi” (The Evaluation of learning management system in medical education in time of COVID-19 adıyla yayımlanmıştır) çalışmasında Öğrenme Yönetim Sistemi Kabul Ölçeği tercih edilmiş ve öğrencilerin orta düzeyde kabul davranışı gösterdiği tespit edilmiştir (7). Bu düzey sürecin sürdürülmesi için yeterli ve geliştirilmesi gereken bir alan olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca öğrencilerin öğrenme yönetim sistemi ile ilgili kabul düzeylerinin geliştirilmesi için anında bilgilendirme ve aktif destek sistemi geliştirilmiştir. “Uzaktan Öğretim Memnuniyet Ölçeği”nde öğrencilerin memnuniyetinin değerlendirilmesi yapılmış ve öğrencilerin büyük çoğunluğunun sistemden memnun olduğu gösterilmiştir (7). Bu geribildirimlerden elde edilen geliştirilmesi gereken alanlar iş planında değerlendirilmiştir.

“Çevrimiçi Çoktan seçmeli ölçüm araçlarının genellenebilirlik kuramı ile değerlendirilmesi”nde ölçüm araçlarının genellenebilirlik kuramı ile güvenilirlik analizleri yapılmış ve ölçüm araçlarının güvenilirlik katsayılarının uygun olduğu gösterilmiştir. Bu kuram bağlamında elde edilen bilgiler ölçme değerlendirme kurulunda gündemi belirlemiştir.

Genellenebilirlik kuramı (G kuramı) davranışsal ölçmelerin güvenilirliğini değerlendirmek için geliştirilmiş bir istatistiksel teoridir (8). Genellenebilirlik kuramı ölçme sonuçlarının evrene genellenbilmesine odaklanmaktadır (9,10). G kuramında, bir davranışsal ölçme (örneğin bir test puanı), kabul edilebilir gözlemler evreninden bir örnek olarak düşünülür. Bu evren, karar vericilerin kabul edilebilir olduğunu düşündüğü tüm olası gözlemlerden oluşur. Bir ölçme durumu maddeler, puanlayıcılar ve zaman gibi karakteristik özelliklere sahiptir. Her karakteristik özelliğe ölçmeün “yüzeyi” denir. G kuramı birden fazla hata kaynağını bir arada değerlendirerek güvenilirlik katsayıları üretmektedir (11). G kuramında ile Genellenebilirlik çalışması (G çalışması) ve Karar çalışması (K çalışması) olarak adlandırılan iki tür çalışma yapılabilmektedir.

Bir G çalışmasında, kabul edilebilir gözlemler evreni, çok çeşitli karar vericilere varyans bileşeni tahminleri sağlamak için mümkün olduğunca geniş olarak tanımlanmıştır (maddeler, durumlar, değerlendiriciler, vb.). G Çalışmaları çoklu varyans kaynaklarını tek bir analizde ele alması, her bir varyans kaynağının büyüklüğünün belirlenmesi, bireylerin performanslarına dayalı bağıl kararlar ve bireylerin performanslarıyla ilgili mutlak kararlar alınmasına ilişkin iki farklı güvenilirlik katsayısının (sırasıyla; G katsayısı ve Phi katsayısı) hesaplanması ile güvenilirlik alanında bilgi üretmektedir (12).

G Kuramı içerisindeki “Karar çalışması” ise tipik olarak belirli bir amaç için sadece bazı yönleri seçerek, skor yorumlamasını bir genelleme evrenine daraltır. Değerlendirmenin her bir özel kullanımı için farklı bir genelleştirilebilirlik (güvenilirlik) katsayısı hesaplanabilir. K çalışması ölçme hatasının en aza indirgenebileceği ölçmelerin düzenlenmesine imkân sağlayarak kullanışlılık

ile ilgili bilgi üretmektedir (13). COVID-19 salgını dönemi öncesinde fakültemizde genellenabilirlik kuramının genel özellikleri değerlendirilmekte ve yüzyüze çoktan seçmeli yazılı ölçme araçlarının analizleri bu kuram ile yapılmaktaydı (14). Salgın döneminde de çevrimiçi çoktan seçmeli yazılı ölçme araçlarının analizleri de yapılmaya devam etti. Bu bilgiler doğrultusunda fakültemizdeki yüzyüze ve çevrimçi ölçme araçlarının benzer düzeyde olduğu görüldü.

“Çevrimiçi Ölçme Değerlendirme Uygulamalarının Değerlendirilmesi”nde (Çevrimiçi Ölçme Değerlendirme Uygulamalarının Değerlendirilmesi adıyla yayımlanmıştır) çevrim için çoktan seçmeli ölçüm aracının uygulanmasının öğrenciler tarafından memnuniyetle değerlendirildiği gösterilmiştir (15). Bu zorlu süreçte eğitimin sürdürülmesi ve belirsizliğin yönetimi memnuniyetin kaynağını oluşturmuştur. “Tıp Fakültesi Öğrencilerinde COVID-19’un Psikolojik Etkileri”nde COVID-19 salgını sonrası öğrencilerin psikolojik durumlarının değerlendirilmiş ve öğrencilerin orta/yüksek derecede kaygı bozukluğu içerisinde olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda öğrencilerin salgın sonrası psikolojik durumları ve alınacak önlemler ve destek birimleri değerlendirilmektedir.

Tüm dünyada COVID-19 salgını hayatın rutin akışını engellemiş ve birçok sorunu beraberinde getirmiştir. Farklı bir perspektiften bakıldığında sorunların yanı sıra tüm alanlarda olduğu gibi tıp eğitimi alanında da büyük değişimler için fırsat yaratmıştır. Bu paradigma değişimi temelde öğrenci merkezli eğitim yaklaşımı, öz-yönelimli öğrenme yaklaşımı, yaşam boyu öğrenme yaklaşımı gibi yükseköğretimden beklenen birçok yaklaşım için yeniden değerlendirme fırsatı sunmaktadır. Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi olarak COVID-19 sonrası dönemde olası tüm senaryolar için

“ikame (bir başka şeyin yerine koyma, yerine kullanma)” yaklaşımı ile süreci sürdürerek eğitim çıktıklarına ulaşmayı planlıyoruz. Fakültemiz akreditasyon sürecinde olduğu gibi COVID-19 sürecinde de birlik ruhunu ortaya koymuş üniversite yönetimi, fakülte yönetimi, akademik/ıdari tüm personel ve öğrencilerimiz tüm adanmışlık ve özverileri ile süreci sürdürmüştür. Fakültemizde COVID-19 süreci uluslararası düzeyde profesyonelce yönetilmiş ve tüm iç paydaşlar tarafından büyük memnuniyet ile sürdürülmüştür. Bu memnuniyette iyi planlama, sürekli değerlendirme, esnek yönetim anlayışı, özveri ve adanmışlığın ön planda olduğu kanaatindeyiz. Teşekkürler: Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörlüğü’ne desteklerinden dolayı teşekkür ederiz.

Kaynaklar

1. Ahmed H, Allaf M, Elghazaly H. COVID-19 and Medical Education. Lancet Infect Dis [Internet]. 2020;2019(20):30226. Available from: [http://dx.doi.org/10.1016/S1473-3099\(20\)30226-7](http://dx.doi.org/10.1016/S1473-3099(20)30226-7)
2. Suzanne Rose. Medical Student Education in the Time of COVID-19. J Am Med Assoc. 2020;1-2.
3. Yüksek Öğretim Kurulu. YÖK Koronavirüs (Covid-19) Bilgilendirme Notu-1 [Internet]. 2020 [cited 2020 May 5]. Available from: https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/coronavirus_bilgilendirme_1.aspx
4. SDÜTF Dekanlığı. SDÜ Tıp Fakültesi Öğrenme Yönetim Sistemi Bağlantısı [Internet]. 2016 [cited 2020 May 23]. Available from: <http://oys.tip.sdu.edu.tr/>
5. SDÜTF Dekanlığı. SDÜTF Adobe Connect bağlantısı [Internet]. 2020 [cited 2020 May 23].

- Available from: <https://sdutip.adobeconnect.com/a3787855616/r54rlua3b643/?proto=true>
6. Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi. Fakültemizde Uzaktan Eğitim Başlamıştır. - Tıp Fakültesi Dekanlığı - Süleyman Demirel Üniversitesi [Internet]. [cited 2020 May 8]. Available from: <https://tip.sdu.edu.tr/tr/haber/fakulitemizde-uzaktan-egitim-baslamistir-29865h.html>
7. Kolcu G, Başer Kolcu Mİ, Demir S, Güle K. The Evaluation of learning management system in medical education in time of COVID-19: Evaluation of Learning Management System. Prog Nutr [Internet]. 2020 Sep 25;22(2-S SE-Original articles):e2020005. Available from: <https://mattioli1885journals.com/index.php/gressinnutrition/article/view/10443>
8. Shavelson RJ, Webb NM. Generalizability theory. Handb Complement Methods Educ Res. 2012;309–22.
9. Atılgan. Genellenebilirlik Kuramı ve Uygulaması. 1. Baskı. Ankara; 2019. 1 p.
10. Güler. Genellenebilirlik Kuramı ve SPSS ile GENOVA Programlarıyla Hesaplanan G ve K Çalışmalarına İlişkin Sonuçların Karşılaştırılması Generalizability Theory and Comparison of the Results of G and D Studies Computed by SPSS and GENOVA Packet Programs. Eğitim ve Bilim. 2009;34(154):93–104.
11. Güler N, Eroğlu Y, Akbaba S. Reliability of Criterion-Dependent Measurement Tools According To Generalizability Theory: Application in the Case of Eating Skills. 2014;14:217–32.
12. Shavelson RJ, Webb NM. Generalizability theory: A primer. Generalizability theory: A primer. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc; 1991. xiii, 137–xiii, 137. (Measurement methods for the social sciences series, Vol. 1.).
13. Monteiro S, Sullivan GM, Chan TM. Generalizability Theory Made Simple(r): An Introductory Primer to G-Studies. J Grad Med Educ [Internet]. 2019;11(4):365–70. Available from: <http://www.jgme.org/doi/10.4300/JGME-D-19-00464.1>
14. Kolcu G, İnci M, Kolcu B. Tıp Eğitiminde Genellenebilirlik Kuramı Uygulaması Generalizability Theory Application in Medical Education. Smyrna Tıp Derg. 2019;2(15):48–51.
15. Kolcu G. Çevrimiçi Ölçme Değerlendirme Uygulamalarının Değerlendirilmesi Evaluation Of Online Measurement And Evaluation Applications. 2020;3–6.